Un sit arheologic din prima epocă a fierului, descoperit la Pohrebeni-Otac*

CZU: 903.4"638":902.2(478-22)

Vlad VORNIC, Vladimir CHITIC, Sergiu POPOVICI, Sergiu HEGHEA

Recent, autorii acestor rânduri au efectuat o cercetare perieghetică la Pohrebeni (r-nul Orhei) și Otac (r-nul Rezina) pentru verificarea informației, transmise de geodezul Iurie Lungu, precum că în marginea pădurii de la hotarul acestor localități ar exista urme de valuri și șanțuri ale unei fortificații vechi. Menționăm că, față de alte localități din Republica Moldova, moșiile satelor Pohrebeni și Otac au fost puțin prospectate de arheologi. De fapt, potrivit datelor de care dispunem, în raza acestor două localități, până de curând era cunoscut doar un singur sit arheologic. Este vorba de o așezare medievală timpurie de tip Alcedar-Echimăuți, descoperită de Oleg Levițki în anul 1987, care se află în partea de nord a moșiei satului Pohrebeni, în punctul *Suseni*.

Drept urmare a cercetării arheologice de suprafață efectuate de noi, a fost identificat un nou sit arheologic din prima epocă a fierului, care constă dintr-o fortificație și o așezare deschisă. Obiectivul arheologic la care ne referim se află la distanța de circa 2,5 km spre nord – nord-vest de satul Pohrebeni și la aproximativ 3 km la est de satul Otac, în punctul numit *La ursari*. Cetățuia se găsește pe moșia com. Pohrebeni, în marginea pădurii de la hotarul ei cu satul Otac. Fortificația are o formă aproximativ circulară, cu diametrul de circa 70 m, având valul păstrat pe o înălțime de circa 1 m. În partea de sud, cetățuia este afectată de un șanț, care reprezintă, probabil, o tranșee din perioada celui de-al Doilea Război Mondial. În incinta fortificației au fost găsite două fragmente de vase lucrate cu mâna, care se atribuie, cu probabilitate, culturii getice din sec. V-III a. Chr.

În zona de nord-vest din proximitatea fortificației, care aparține moșiei agricole a satului Otac, au fost identificate urmele unei așezări deschise,

* Cercetare realizată în cadrul proiectului 20.80009.1606.14 „Patrimoniul arheologic din epoca fierului în regiunea Nistrului Mijlociu și bazinul râului Cogâlnic: cercetare interdisciplinară și valorificare științifică".

ce ocupă o suprafață de circa 150×250 m. Din cuprinsul acesteia au fost adunate în jur de 40 de fragmente ceramice lucrate cu mâna, care aparțin la două niveluri de locuire: unul atribuit culturii Cozia-Saharna din sec. X-IX a. Chr. și altul – culturii getice din sec. V-III a. Chr. Dintre cioburile ce aparțin orizontului cultural Cozia-Saharna, remarcăm câteva fragmente de vase cu decor incizat și ștanțat, precum și un rest de tortiță cu buton supraînălțat. Iar printre materialul ceramic, atribuit nivelului de locuire getic, se evidențiază un fragment de recipient ornamentat cu brâu alveolar. De asemenea, semnalăm descoperirea unei piese de bronz argintat, probabil, o aplică, de formă circulară, decorată cu un semn cruciform adâncit, a cărei apartenență cultural-cronologică, în stadiul actual al cercetării, este mai dificil de stabilit.

Fără îndoială, situl arheologic, descoperit recent la Pohrebeni-Otac, prezintă o anumită însemnătate științifică pentru arheologia epocii fierului din spațiul pruto-nistrean și se cere a fi cercetat în perioada următoare – atât prin metode non-invazive, cât și prin săpături metodice.